

HLASATEL

WAHPETONU

INFORMACE PRO WAHPETONCE I DALŠÍ ZÁJEMCE LLM

NAD STARÝMI ROČNÍKY VATRY

A HLASATELE

Ročník 7. 1929 (Dokončení)

VATRA ROČNÍK VII
ČÍSLO 2.

LIGA ČSL. WOODCRAFTERŮ

Přesto, že první čísla tohoto ročníku budila naději konsolidace LLM, vývoj asi probíhal jinak. Podklady k vytvoření si více méně správného názoru časopis nedával. Po 3. čísle, kterého obsah bychom mohli nazvat běžným průměrem, naprosté překvapení přineslo číslo čtvrté. Informovalo, že na

Samechově se uskutečnil Velký sněm českých (!) woodcrafterů, ve dnech 19. a 20. 5. 1929, pod vedením náčelníka M. Seiferta a místonáčelníka K. Bukovanského. Další podrobnosti o sněmu nebyly uvedeny, takže se vynořují otázky – byla snad

provedena volba pouze těchto dvou funkcí a proč?, byl to opět návrat k úplně malému, funkčnímu vedení proti stavu, který byl oznámen v 1.čísle tohoto ročníku ?

Proč se sněmu neúčastnily kmeny ze Slovenska a Podkarpatské Rusi, když ve Vatrě byly vítány při svém vzniku? Jisté je, že opět nastalo názorové tříbení, protože M.Seifert ve svém poselství břitce odmítl tramping a pokračoval: - nemůžeme se ani ke skautům počítati. Duchovně jsme spojeni s hnutími obrodnými, náboženskými (!?), hnutími za ochranu přírody a s těmi hleďte spolupracovat ....antimilitarismus v rámci moudrosti lesa(!) jest zásadním požadavkem, podstatou našeho nazírání na stát...

Pátým číslem končil poslední, sedmý ročník Vatry. Zajímavostí tohoto čísla byla pouze zpráva: ... počet tábořících ve Waldenu byl poměrně malý, pouze 15 osob, z toho několik účastníků bylo ze Zvolena (kolik, kmen?) a z Bratislavy přišly Veverky (kolik?, od první informace o tomto vznikajícím kmeni v č.1/1924, Vatra nepřinesla o něm žádné další podrobnosti).

V r.1934 nové náčelnictvo Ligy se pokusilo obnovit vydávání Vatry. Pro nedostatek financí bylo vydáno pouze jedno číslo. V podstatě to byla ročenka s náměty pro vudkrafterskou činnost

(podrobný návod jak získat oheň třením dřev, výrobky z kůže a pod.)

Posuzujeme-li Vatru, jako ústřední časopis LLM, který měl hnutí resp. organizaci vůči veřejnosti dobře představit a propagovat, který měl směrem k členstvu udávat ideově jasná poselství a co nejpodrobněji informovat o základních organizačních záležitostech, tak nutno říct, že ani jednu z těchto úloh důkladně nesplnil.

Časopisu chyběl určitý jednotný řád, jasná základní idea a její styl, i rozsah organizační informovanosti. (např. po úvodním slově přehled o činnosti LLM jako celku, v kmenech; v každém ročníku stručný přehled o členské základně). Typickým příkladem může být rok 1924, kdy byly velké a významné změny ve vedení Ligy.

Protože se zaváděl nový výchovný prvek- systém orlích per a mistrovství- tak v časopise chyběl dostatečně podrobný přehled, seznam udělených o.p. a schválených mistrovství. Tyto informace, doplněné získanými poznatky v této činnosti, by byly jistě užitečné. Také bychom měli obraz o tom, jak byli zakladatelé a otcové Ligy „čtyřhranní“. Zejména by také šlo o to, jak se splňuje další důležitý výchovný směr vudkraftu – poznávání přírody. Žádný z ročníků Vatry nebyl

v tomto směru pozoruhodně přínosným. Důvodem mohlo být nepravidelné vydávání časopisu, přednost v rozsahu ideových článků. Ovšem, nutno brát v úvahu, že M.Seifert odvedl v tomto směru mimořádný přínos publikacemi *Rok v přírodě*, *Z lesní říše*, *Vidoucí oči*, co byly dostatečně podrobné a mnohostranně využitelné návody pro kmenovou činnost. Samozřejmě další podněty pro individuální anebo kmenovou činnost přinášel Setonův *Svitek březové kůry*, přeložený M.Seifertem. Přesto, že vudkraft kladl ve svém Zákoně stejný důraz na rozvoj těla i ducha, tak mimo několika málo podnětů (většinou šlo o rozcvičky a jim podobná cvičení) nenacházíme podstatnější informace o činnostech, kterým členstvo jistě věnovalo značnou pozornost. Chybí informace a zejména zkušenosti z táborů (nový způsob táboření - v týpí – musel dávat hodně poznatků a námětů), putovních táborů, vodáckých anebo lyžařských tur.

Největším nedostatkem vůči veřejnosti, resp. případným dalším zájemcům o členství byla světonázorová nevyjasněnost ve vedení, až zmatek; ne vždy jasné, někdy až protichůdné postoje ke společnosti a státu. Přesné citace z prvních ročníků ukazují, že veřejnost mohla plným právem hnutí lesní moudrosti považovat za levicově zaměřené ¹⁾.

V časopise sice nechyběly ideové, až řekněme filosofické úvahy, více-méně dobré, ale právě ty ukazovaly, že jde o „hledání cesty“. Lepší by bylo nejdříve je vyjasnit v náčelnictvu a až potom je předkládat členstvu v časopise, byť i k případné další diskuzi z členské základny.

1) Prof. JUDr. Vojtěch Cepl, člen Ústavního soudu ČR v diskuzi se skautským činovníkem: .... myslím, podle mého názoru byl ten český skauting lepší než ten, ve kterém se často zdůrazňuje vliv anglického, britského skautingu, založeného Baden Powellem. Protože český skauting se odlišoval tím, že byl určitou směsí několika proudů výchovy mladých lidí; jednak v základě byl skauting podle svého zakladatele spíše militaristicky orientovanou výchovnou metodou. Český skauting založil profesor tělocviku Antonín Svojsík, který byl velice vzdělaný a ten právě poznal i jiný proud, který se nazýval vudkraft; byl to americký spisovatel a malíř Ernest Thompson Seton, který ho založil a ten byl laděný spíše jako hnutí, které při výchově mládeže silně zdůrazňuje vztah k přírodě a určité kořeny měl také v obdivu k Indiánům, který, dnes bych řekl, byl vlastně ekologicky orientován. Tuto organizaci vudkraftu založil u nás Miloš Seifert, byla nesrovnatelně mnohem menší než český skauting, ale silně ho ovlivnila. Český skauting byl jakýmsi kompromisem mezi těmito dvěma proudy. Jeden proud byl státotvorně militaristicko-výchovný, založený slavným generálem z Burské války Baden Powellem, veřejnosti představený příručkou Scouting for Boys. Byl to model člověka, který se snadno pohybuje v terénu, v přírodě,

protože slovo skaut znamená domorodého stopaře, zvěda, který se najímal armádou. Ale bylo zdůrazněno i mnoho morálních vlastností. Kdežto ta bible vudkrafterů, což je druhý proud, se jmenovala Svitek březové kůry, ten uvedl v Čechách do života Miloš Seifert, který ho přeložil již před válkou, a tam zase byly vzývány jiné hodnoty. Vudkraft byl také politicky orientován spíše doleva, na rozdíl od skautů, kteří byli konzervativní, pokud vůbec můžeme obě hnutí politicky hodnotit.

Třetí vliv bych viděl ve Foglarovském chlapeckém romantizmu; jeho kombinace se skautingem byla velice přínosná pro poválečnou skautskou generaci. ....

(ČRo 6, pořady: Rozhovory o demokracii, 24.3. 2007)

Bylo tedy záměrem Miloše Seiferta orientovat vudkraft „doleva“ ? Rozhodně ne. V kruhu jeho spolupracovníků ovšem byli lidé, kteří se o to snažili. Tam pramenily ty ideové nejasnosti až rozpory. Je známo, že tito spolupracovníci chtěli mít v „Kredu vudkraftera“ větu: Vudkrafter je socialista, co Seifert kategoricky odmítl a proto později nastala v hnutí ideová roztržka o které je informace již v předcházejícím čísle . Ovšem, nelze přehlédnout, že živnou půdu pro zneužití vudkrafteru levicí částečně vytvořil sám M.Seifert. Svojí určitou „revolučností“ vůči školské a branné výchově, vůči církvím (viz č. 19, › Čtyři knihy o vudkrafteru ‹), kontakty i spoluprací s levicově zaměřenými intelektuály (F. van Eeden, J.Hargave,

G.Jaroš-Gamma, K.Bukovanský, částečně i M.Vavrda – viz Hlasatele Wahpetonu č.28) a také volbou jasně levicově orientovaných spolupracovníků do vedení Ligy, zejména členů ze soukromé školy ›Volná socialistická škola práce v Kladně‹ (P.Koudela. F.Kupka, viz dále).

Zásadní změnu v ideovém zaměření LČSW přinesla až „waldenská generace“, jasným příklonem k původnímu vudkraftu E.T.Setona, přijetím zásady: **Hnutí je naprosto neodvislé od církví a politických stran .**

(Vudkraft, 1939 , str. 31)

Rozbor Hlasatelů LLM budou obsahovat další čísla. Všechny dokumentační podklady ještě nejsou k dispozici. V příštím čísle bude informace o Volné socialistické škole práce v Kladně a o ISAW.

DNE 10. 12. 2008 BYL NÁČELNÍKEM

KMENE WAHPETON ZVOLEN

JIRI NOVÁK HUKWIM

Kdybych měl vyjmenovat ty woodcraftery, kteří nejvíce vykonali pro woodcrafterské hnutí v organizaci Liga čsl. woodcrafterů, dnes české Liga lesní moudrosti, rozhodně by mezi nimi nechyběl současný náčelník kmene Wahpeton, lesním jménem Hukwim.

Nebyl vždy nositelem tohoto jména. Ostatní pamětníci ho oslovovali přezdívkou Mýval, která mu byla dána na Královské, po jeho vstupu do našeho hnutí. Ještě předtím byl Jiřím Novákem, rodákem z Vrchlabí, chlapcem, který poprvé spatřil světlo světa v roce 1922.

S woodcraftem se blíže seznámil v roce 1941 když na gymnaziu RRG Praha XIX se jeho spolužáky stali Zděnek Pouba (Šerif, Slunko a nyní Hehun) a Milouš Stárek (Pirát, později pak Mahykan), v té době již znalí a zkušení bojovníci zvolenského kmene Ranné svítanie, které historické události r.1938 a osud zavál do Prahy. Jejich prostřednictvím se Jiří brzy seznámil s ostatními

woodcraftery a byl přijat do kmene Wahpeton, jehož náčelníkem byl tehdy Bobr/Ctirad Švehla.

Ani okupace, ani válka Wahpetonce a ovšem ani i Mývala od woodcrafterského života neodradila. Pravidelně se scházeli, podnikali výpravy, mimo jiné slavné traily po Lužnici a Vltavě, a pěstovali všechny dostupné sporty. Tábořili na mnoha místech, nejčastěji na Královské na louce mlynáře Větrovského, tam pobývali i na chatě Zd. Masáka, v chatách YMCA ve Žloutkovicích, u Inka v Račici a na Střele se stany ve Skryjích, na Javornici. Pokud a kde to šlo, stavěli týpí, nejednou i na Stvořidlech.

Válku přečkal Jiří v Praze, přidělen k německé firmě Askania a působil i jako člen revoluční závodní rady v r. 1944-45.

Když bylo 22. května 1945 vyhlášeno obnovení činnosti LČSW, s nevšedním úsilím v ní začal aktivně působit i Mýval. V závěru září 1945 byl na prvním poválečném sněmu LČSW zvolen ligovým jednatelem. V tomto postavení se stal hybnou pákou organizace, v níž bez ohledu na námahu a čas s velkým nasazením působil, třebaže v té době absolvoval náročné vysokoškolské studium na VŠO.

V září 1945 se Mýval, hledaje přístřeší pro setkávání woodcrafterů, stal národním správcem pověstné chalupy na Klínovkách. Pak o ni celé

čtyři roky obětavě pečoval. Také tam zřídil a v r. 1948 provozoval stanici ochrany přírody při Státní památkové péči pro přilehlou oblast Krkonoš. Chalupa sloužila až do ledna 1949.

Ve své obětavé práci pro Ligu mezitím úspěšně pokračoval. Stal se jejím tělem i duší, woodcraft se mu stal životním stylem. Od listopadu 1946 byl místonáčelníkem Ligy. Později zastával opětovně funkci jednatele. Valná hromada LČSW 26.3.1947 vyslovila Mývalovi zvláštní uznání a dík za vedení širokého rozsahu ligových záležitostí, agendy nejen vlastní, ale i jiných funkcionářů.

Hukwimovi náleží nemalý podíl na tisku a expedici ligového časopisu Hlasatel 1) , redigovaného zpočátku Mílou Vavrdou/Minehahou, později Jiřím Gojdou/Kimem. Časopis vycházel od roku 1945 do května 1948.

Na Hukwima ovšem všichni nejčastěji vzpomínají zejména proto, že rozhodujícím podílem přispěl k přípravě a organizaci první poválečné woodcrafterské ústřední lesní školy náčelníků a mladých vůdců – čotokvy, která se konala v r.1947 na Hučivé Desné v Jeseníkách. S úspěchem totiž zajistil rozsáhlou a složitou organizační a ekonomickou přípravu celé akce i státní finanční dotaci 2). Se stejnou svědomitostí připravil na konec roku 1947 zimní čotokvu, vedenou jako státní kurz zimního táboření. Zimní čotokva se

sněmem se pořádala v Krkonoších na Klínovkách (tam dostal Mýval lesní jméno Hukwim).

Liga krátce po Únoru 1948 pod politickým přinucením svou činnost zastavila a pak více než 40 let právně neexistovala. Woodcrafteri a v jejich řadách i Hukwim však ve své činnosti pokračovali. V letech 1955-1989 šířil Hukwim Lesní moudrost jako cvičitel turistiky a jako vedoucí putovních táborů mládeže v TJ Hutník Praha 2 (ČSTV).

Po zmařeném pokusu o obnovu Ligy v roce 1968 Hukwim vyvíjel činnost v České tábornické unii, kde společně s Mahykanem/ Miloušem Stárkem zastupovali v ní vytvořené woodcrafterské kluby.

Sametová revoluce se stala pro Hukwima a další oddané woodcraftery povellem k mohutnému úsilí o obnovu Ligy. Mezníkem na této cestě se stal seminář k počtě 130.výročí narození ETS (17.3.1990), který naplnil největší univerzitní posluchárnu na Albertově. Tam se Hukwim spolu s dalšími stal členem přípravného výboru, který o něco později dovedl woodcraftery k obnovení Ligy a k funkci hospodáře v jejím prvním náčelnictvu. S nezmenšeným úsilím působí v Lize nepřetržitě dodnes.

Proto nepřekvapuje, že náčelnictvo LLM na svém výročním sněmu v září 2008 ocenilo jeho celoživotní přínos pro woodcrafterské hnutí

udělením mimořádného mistrovství s titulem „Hlasatel lesní moudrosti“.

Přírodě zůstal věrný. Zvláště si oblíbil v Krkonoších na louce plné květů nad Labskou soutěskou, s pohledem na hřebeny kopců Žalý a na rodné Vrchlabí, se širokým rozhledem do české krajiny, za jasného počasí s viditelností až po Českomoravskou vysočinu a Železné hory, osamělou chalupu na Předním Struhadle ve výšce 950 m.n.m. Toto místo ho upoutalo natolik, že se v roce 1951, tedy když už byl ženatý, rozhodl pro svou rodinu zachránit předtím zdevastovanou a polorozbořenou chalupu v katastru Přední Labské/Volský důl. Usazení chalupy v krajině a její okolí ho dodnes neodolatelně lákají k dlouhodobému pobytu právě tam, k životu v přírodě a s přírodou, s rozmary počasí, s modrou oblohou či zářícími hvězdami, mlhami a oblaky, bouřemi či tichem.

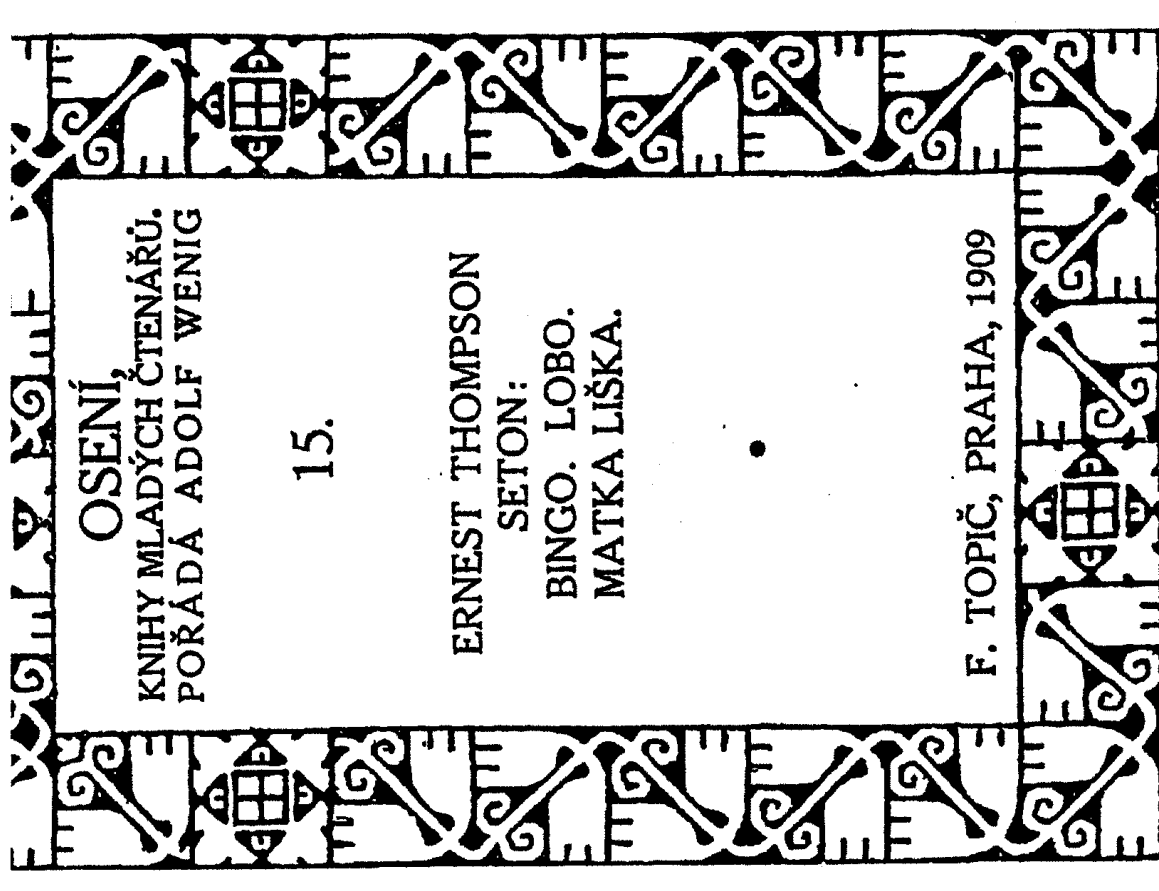
1) Hlasatel je obrazem dění a idejí LČSW. Všechny ročníky tohoto časopisu jsou uloženy v Památníku národního písemnictví. Pamětníci si připomenou výrazný vzhled titulního listu (obálky) tohoto časopisu, který na Hukwimovu žádost vytvořil jeho přítel, známý akademický malíř a grafik Josef Liesler.

2) Tato škola měla mimořádně pro život Ligy velký význam. Po válce nastalo velké nadšení pro život v přírodě, junáctví a woodcraft. Vznikl velký zájem o tuto činnost dětí a mládeže i předpoklad rozvoje této

činnosti a s tím naléhavá potřeba zkušených vedoucích, kterých byl kritický nedostatek (obdobná situace nastala po r.1968).

Letos se Hukwim v plném zdraví a v obdivuhodné kondici ducha i těla v dubnu dožil 87 let. Je věkem nejstarším členem organizace LLM; staršími woodcraftery Wahpetonci , dnes již stojícími mimo Ligu jsou jen Katug/Vladimír Šilhan (*1919) a Jason/J.Schützner (*1920).

Alan, září 2009

CESTA SOCIALISTICKÉ LESNÍ MOUDROSTI

Prokopa Koudely

Při zakládání vudkrafterské organizace v Československé republice byli Prokop Koudela (Jánošík), František Kupka (Jánoš), Marie Kohoutková blízkými spolupracovníky Miloše Seiferta. V letech 1924-26 byli členy vedení (náčelnictva) LČSW.

Výchovné metody Setonova woodcraftu uznávali, ovšem jako zásadní stoupcí socialismu je chtěli přetransformovat do nové odnože, kterou P.Koudela nazval Socialistická lesní moudrost a po vzoru J.Hargrave-a (org. Kibo Kift v Anglii) usiloval o založení ISAWu – Internacionální socialistická asociace woodcrafterů. Proto napsal příručku nazvanou ›Cesta Socialistické Lesní Moudrosti‹. Jejího vydání se již nedožil († 1927), posmrtně ji vydal J. Havlíček a „Přátelé Prokopa Koudely“ v roce 1927.

Krajně socialistické názory P.Koudely a jeho snaha o transformaci Setonova woodcraftu vedly k rozchodu s Milošem Seifertem a tím i s LLM. Několik podrobností z příručky ozřejmí zásadní odlišnosti Koudelova pojetí woodcraftu.

V úvodu čteme: ... proto cílem je nám společnost socialistická; formu, kterou pro výchovu přijímáme dává nám právě především woodcraft ...

Koudela zavádí do výchovy nejdříve obdobu vudkrafterské zasvěcovací stopy, nazvanou „stezka“. Stezka první má 48 zrněk-zkoušek, důkazů junácké životnosti (zkoušky zraku, sluchu, hmatu a prokázání celkové tělesné zdatnosti). Volba čísla 48 je

zdůvodněna požadavkem, aby od podání členské přihlášky do řádného přijetí (splnění podmínek stezky) uplynulo nejméně 48 dní (?). Řádný člen byl povinen nosit na levém rukávě (nahore) symbol ISAWu – slunce (? Vavrdův kmen Slunce a časopis Bílý slunovrat // symbol socialistického Woodcraft Folk v Anglii ?). Řádný člen dokazuje potom svoji všestrannost – čtyřhranost získáváním „zrnků“ podle věku. Setonovo „Dokonalý člověk je čtyřhranný“ je upraveno takto:

Práce

U	T
m	ě
ě	l.
n	z
í	d
	a
	t.

Lesní moudrost

Systém orlích per nahradil „zrnkem věku“ (sběr zrnků na stezce stoupání), to byla stezka druhá, která vycházela ze čtyř vývojových etap primitivního člověka:

A - Člověk sběratel

B - Lovec

C - Pastýř

D - Zemědělec

Věkové rozdělení také mělo čtyři stupně, zvané „Cesta čtyř věků“ :

Dětský věk (žlutý)

6-10 let

Věk chlapců a děvčat (rudý)

10- 14 let

Věk jinochů a dívek (modrý) 14-18 let
Věk mužů a žen (zelený) 18-22 let

Zrnka prvního věku byla zaměřena hlavně na

poznávání přírody
druhého ... na putování a táboření
třetího ... na výrobu ptačích budek, akvárií, terárií
čtvrtého ... službu-oddílovou, táborovou.

Starší věková skupina, nad 22 let, - Cesta dospělých měla základní doporučenou činnost – výrobky z hlíny, včetně vypálení; malování). Symbolem této věkové skupiny byl Symbol Dělníka - > Srp a kladivo < .

Zrnka stoupání se udělovala podle povahových vlastností, u mužů se žádala pracovitost, ochota vzdělávat se, rychlost v řešení, skromnost, přijímá socialistický světonázor, je odborově organizovaný, rád se podřídí kázni ve prospěch celku. Pro ženy platily stejné podmínky, navíc se žádalo, aby nebyla těkavá, pohodlná, egoistická, nepanštila se tj. vážila si dělnických žen a netoužila po přátelství městských paniček a slečinek.

V samostatné kapitole vypracované J.Kohoutkem se kladl velký důraz na vhodnou četbu pro každou věkovou skupinu:

Žlutý věk: Běžné dětské knihy o přírodě, autoři Seton, Juddová, Ohiyesa; proletářské pohádky od Fauna.

Rudý věk: Dobrodružné knihy, zejména cestopisy – Verne, Defoe, Seton; pro starší literatura o junáckých postavách v historii, o sociálním postavení člověka v různých dobách a o jeho zápasech za zlepšení životních podmínek.

Modrý věk: Zábavná četba postupně přechází do studia; Curwood, Ohiyesa; poznávání hvězd, geologie atd., příprava na studium socialistické literatury, např. V. I. Lenin-Řeč k mládeži.

Zelený věk: Odborná literatura, základní podle různých vědeckých oborů, potom i specializovaná socialistická – Marxův ›Kapitál‹, Bogdanov ›Národní hospodářství‹, Merciová ›Prosté výklady o hodnotě, mzdě a zisku‹. Následuje podrobný seznam doporučované socialistické a komunistické literatury.

Doslov je obsažnější a zpřesňuje využití myšlenky woodcraftu pro výchovu: ›Touha říci jasně a určitě postup a požadavky naší výchovy: Lesní moudrost jako výchovný směr má všechny přednosti. Může však jí býti zneužito, protože není světovým názorem. Její poslání však bude ohromné, bude-li platit: Výchovná forma – Lesní moudrost, Cíl - Socialistická společnost .

Protože jsme kritičtí, stavíme se co nejostřeji proti tzv. čistému woodcraftu. Seton je velký vychovatel (to neznamena, že se nemůže mýlit), ale je socialista? Sledujeme bedlivě práci některých našich učitelů, kteří hledají (Krch, Havránek, Volná škola práce) a neváháme využití i jejich poznatků < . Závěr příručky ozřejmuje základní požadavky ISAWu. Vydání příručky se P.Koudela nedožil, byla vydána posmrtně jeho přáteli.

ZÁKON ISAWU

přikazuje

SÍLU

protože musím být odvážným a nepoddajným,
ukázněným a vždy žádostivým učit se a pracovat

KRÁSU

neboť mé myšlenky, projevy a práce musejí být čisté a
tělo zdravé, otužilé, pružné i vytrvalé

PRAVDU

vždy musím být přímým, čestným, poctivým a
opravdovým, k okolí moudrým a prozřetelným

LÁSKU

protože musím být věrným, solidárním, uctivým,
veselým a rád přinášeti pomoc, to proto, abych jednou
mohl dobře bojovati v řadách pracujícího lidu a tak
nejvíce prospěti dětem a trpícím celého světa, všemu
lidstvu a přírodě

Proto se vynasnažím Zákon naplniti

*Pro staré platilo v týpí přísné pravidlo:
Uvedom si, kde je tvoje místo. Nežadaná
rada způsobí, že ohen začne coudit.*

Siouxové

PRVNÍ PŘEKLADY KNIH E.T. SETONA V ČECHÁCH

Zavádění vudkrafterských zásad do výchovy mládeže mělo své začátky v letech 1912/13. Podle kronik to bylo začátkem jara 1912, od kdy Miloš Seifert, gymnaziální profesor přírodopisu v Berouně organizoval pro studenty vycházky a výlety. Jejich cílem bylo poznávání přírody v okolí města, v Brdech a křivoklátských lesích. Jak M.Seifert sám uvádí, svojí první tiskem vydanou příručku (1922) o vudkraftu nazvanou *›Přírodou a životem k čistému lidství‹* napsal na základě Setonova *›Book of woodcraft‹* (ovšem se značným změněním textu a jeho náplně podle svých představ a názorů na výchovu mládeže) a *›Svitek březové kůry‹* vydaný roku 1925 představuje jako druhou českou příručku o vudkraftu zpracovanou podle Setonova *›Birch Bark Roll‹*. Ani v jedné z uvedených knih není zmínka o tom, kdo první seznámil naší veřejnost s knihami E.T.Setona. Podle záznamů o vydavatelské činnosti bylo to v roce 1909, kdy F.Topič v Praze vydal výběr z povídek E.T.S. s hlavním titulem *›BINGO, LOBO, MATKA LIŠKA‹* a s podtitulem „*Povídky o zvířatech*“. Překladačem byl J.F.Khun. Úvodní slovo o E.T.S. a o nutnosti ochrany zvířat napsal, v tom čase již publicisticky dobře známý,

gymnaziální profesor přírodopisu B.Bauše. Byl to 15.svazek v ediční řadě OSENÍ s podtitulem *Knihy mladých čtenářů*. F.Topič se zaměřil na vydávání dětské literatury již od roku 1881, když začal psát „o amerických hoších, kteří se proslavili“; V roce 1908 založil edici pro mládež, s názvem Osení.

V téže řadě, r. 1910 vychází jako 21. svazek edice druhý překlad -

›*PTAČÍ PŘÍBĚHY*‹ . Přeložil J.F.Khun. Svazek nemá úvod, ale doslov, seznamující čtenáře s ETS a o nutnosti chránit přírodu. Autor doslovu je označen -W-. Knížečku vydal rovněž F.Topič. Za doslovem je slovníček a výslovnost anglických místních názvů, jmen a výrazů.

O povídky ETS měly v těch letech zájem i politické strany a rovněž chtěly nabídnout vhodnou četbu pro mládež. Sociálně demokratická strana se v roce 1910 také zaměřila na překlady povídek ETS, pod titulem ›*PRÉRIJNÍ VLK, přítel malého Jima, WULLY, ovčácký pes* . Byla to edice „NOVÝ SVĚT“, Knihovnička mládeže roč. 1, č.6. V nakladatelství Záře vydal Tiskový výbor sociálně-demokratické strany dělnické. Přeložil J.Červený.

V roce 1911 vychází 37.svazek edice OSENÍ a ten je opět věnován povídkám ETS - ›*BERAN REK, MEDVĚD ŠEDA*‹. Anglický slovníček a výslovnost jako u předešlého svazku, navíc je

přesně uvedeno z kterých originálů ETS byly povídky vybrány.

Následující svazky edice OSENÍ již další překlady z povídek od ETS neměly.

Roku 1912 vydává již zmíněný Tiskový výbor soc.-dem. strany v téže edici, roč. 3, č.4 ›POVÍDKA O BAŽANTOVI‹. Překladačem je rovněž J.Červený.

V roce 1914 vychází v Bystřici p.Hostýnem Setonova kniha ›PŘÍBĚHY ZVÍŘAT VOLNĚ ŽIJÍCÍCH‹. Bez informace o nakladateli a pod., pouze uveden překladatel V.Záhorský.

Jaroslav Hončík v Telči vydával ›Pohádkový sborníček‹. V jeho 21.svazku (asi 1928) je povídka s titulem MUZIKANTI. Je to výběr ze Setonovy knížky ›Ptačí příběhy‹. Na konci je uvedeno – „Podle Setona“.

V Podkarpatské Rusi (do 1938 součást ČSR, po 1945 včleněna do Sovětského svazu jako Zakarpatská Ukrajina) – Užhorodě, nakladatelství Plastuna- byly v roce 1924 knižně vydány 4 povídky od ETS (Divoké kachny, Černý mustang, Věrný Čink, Historie Tvrdého srdce) pod názvem ›OPOVĚDAŇJA‹ (POVÍDKY). Překladačelé M.Srogo a O.Veresa. V knížce nejsou žádné další údaje, ani předmluva, anebo doslov, které by podrobněji informovaly o nakladateli. Kniha je tištěna azbukou.

V následujících letech byly některé z uvedených knih znovu vydány; od roku 1925 se začaly vydávat Setonovy knihy přímo zaměřené na vudkraft, jako ›Rolf Zálesák‹, ›Dva divoši‹ (Vydavatel i překladatel B.Z. Nekovařík, Praha; později J.Otto, Praha-Bratislava) a postupně další svazky Setonem napsané, jako edice Walden.

Podíváme-li se do zahraničí, tak v roce 1911 byla v Rusku vydána kniha E.T.S. - Po sljedu aljeňa Pjesočnoj góry (Za Sandhillským jelenem) a v roce 1925 povídka Bingo.

V r.1919 byla v Německu vydána kniha Bingo und andere Tiergeschichten (...a jiné povídky o zvířatech).

Málo je známé, že příručka M.Seiferta ›Vidoucí oči‹ (1930) byla přeložena do slovenštiny a r.1932 ji vydala Slovenská divize Čsl. Červeného kříže v Turč.Martine pod titulem ›Wowotanna: S otvorenými očami (Podtitul-Kniha výskumov v prírode pre mládež). Příručku přeložil a doplnil dalšími návody pro pozorování přírody Ján Pavlovič, gymn. profesor přírodopisu.

Migisi

Z Hehunova pow-wow v prosinci 2008

Rád bych však ještě uvedl některé mé osobní myšlenky k otázce, čím „Lesní moudrost“ přispěla k formování mé osobnosti a zda má cesta se hodí pro lidi současnosti. (Mně je teď 86 let a jsem členem pražského kmene Wahpeton).

Nevěřím tomu, že lidé jsou stále stejní. Již Římané věděli, že „časy se mění a my se měníme s nimi“. A že to platí pro blízkou a i vzdálenější budoucnost. Vidíme to nejlépe na našich dětech. Moje děti se se značnou porcí shovívavosti k mé lesní moudrosti staví z pohodlného křesla před počítačem jako k něčemu, co mohlo být užitečné pro předchozí generace. A přeci některým dětem cosi z lesní moudrosti v současnosti chybí. Chybí jim trochu vlastního romantického dobrodružství, práce se sekyrou, práce rukodělné, trochu dětské imaginace – představivosti, hraní si na něco ... něco, co městské pohodlí nemůže poskytnout ke štěstí. Co je podmínkou štěstí pramenícího z vlastního zdraví a z touhy po vlastním uplatnění a ne z pasivního sezení v autobusech cestovních kanceláří, které projíždějí nádhernými zbytky přírody uzavřené do klece státních rezervací.

Lesní moudrost je možná marnou nadějí na ozdravení celého lidstva, ale pro určitý druh lidí je

nádhernou vizí a stále reálným lékem proti degeneraci, již proto, že má také svůj jednoduchý etický zákon, který nevyžaduje mnoho organizačního řízení, ale alespoň eticky krátkodobé eticky čisté, ekologicky promyšlené programově mnohostranné pobyty v prosté přírodě. Výsledky, jaký typ člověka to může pomoci zformovat přesně nevíme, ale současný typ známe dost jasně. V kritické formě jej vidí profesor biologie na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity Stanislav Komárek ve své knize „Obraz člověka a přírody v zrcadle biologie. V roce 2008 Komárek na str. 304 píše: „Před obrazovkou kompjútru sedí mladý muž ... s bílou rukou, v níž je zvyklý držet pouze myš počítače, lžící a občas propisovací tužku a pouští nový zábavný program. Na obrazovce se objeví gigantická postava archetypálně svalnatého hrdiny s paprskometem v ruce“.

To má ovšem s Lesní moudrostí málo společného. Ale připomíná to varovná slova indiána Quonaba uvedená na posledních stránkách Setonovy knihy „Rolf zálesák“.

›Moje moudrost je lesní moudrost...ale lesy rychle mizejí, za několik let nebude stromů a moje moudrost bude hloupostí. Do této země přišla nová, silná věc,

kteřé říkají „obchod“, kteřá pohlťí všechno krásné a nakonec i lidi samy.

Quonab se pak obrací k Rolfovi a říká: „Tys´ dosti moudrý, abys dovedl pádlovat s proudem, proud tě unáší a jeho síla tě činí velkým“. Tato Quonabova slova tvoří základnu mého optimismu a přesvědčení, že woodcraft i po své stoleté existenci zůstává být trvalou nabídkou pro moderního člověka, kterému vývoj lidské společnosti není lhostejný.

Dejme se každý na cestu svou *anebo příprava na jarní činnost*

Neklamným znakem přicházejícího jara je rašení listů u stromů a keřů. Ten, kdo si v dávnějších letech své vudkrafterské činnosti nestihl udělat kouřové otisky listů, má opět možnost. Víte jak překvapíte své vnuky tímto „kouzlem“ ? Určitě hned budou chtít také si ho vyzkoušet. Tak si připravte v dostatečném množství všechny potřeby. Možná, že budete muset sáhnout i po starých příručkách, aby jste si ten správný postup opět přečetli, v myslích osvěžili. Přeji hezký návrat do časů mládí . . .

Svitek určuje, kolik otisků listů se odměňuje „orlím pérem“, ale také uvádí, že k udělení otisků lze použít

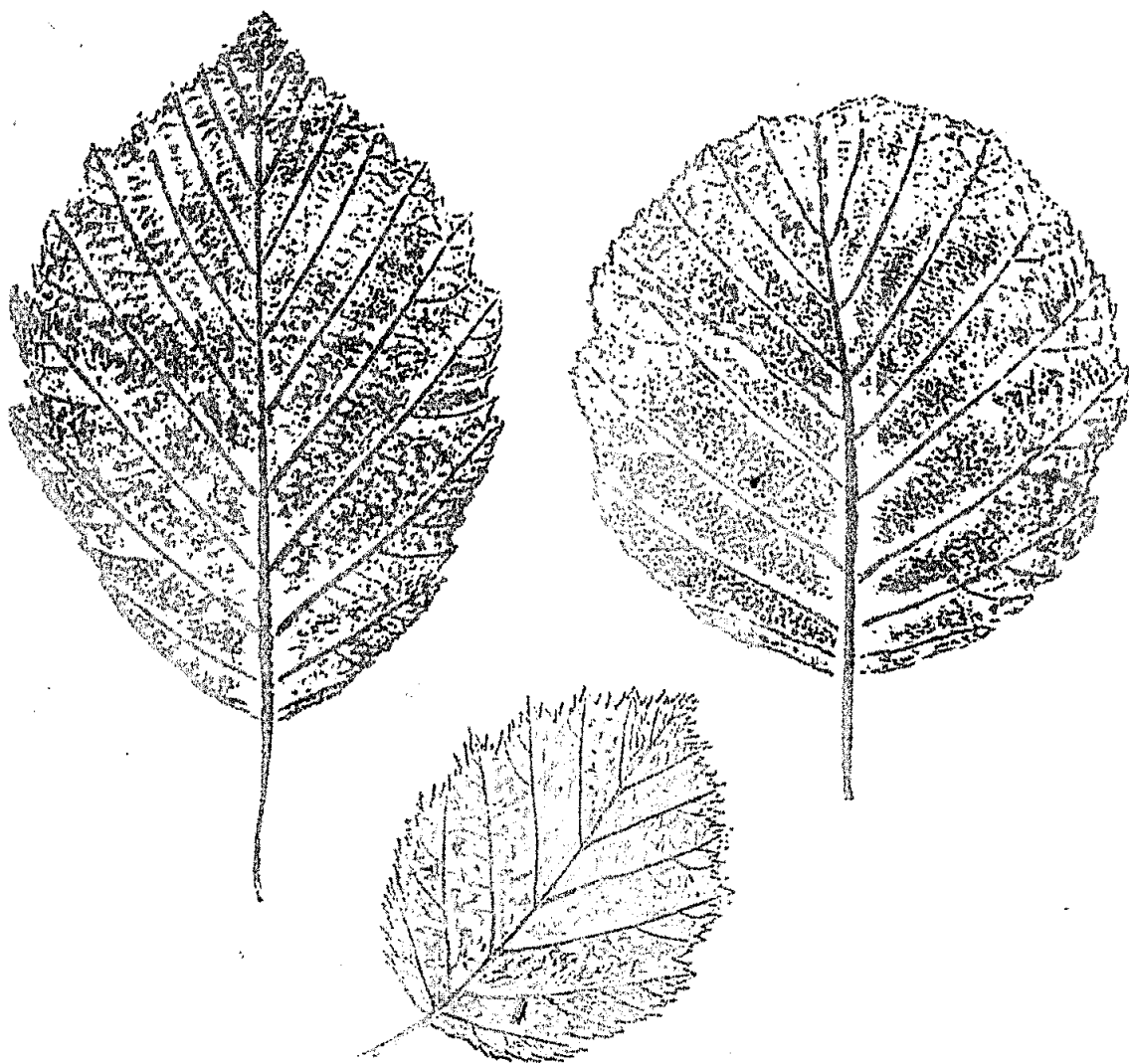
různé metody. Vyzkoušel jsem několik metod. O té „klasické“, pomocí svíčky a mastného papíru se nebudu zmiňovat, ovšem ještě se k ní vrátím, se zlepšovacím návrhem .

Pokud je mi známo, tak jako „různé metody“ lze uvést tyto: Místo začouzeného mastného papíru použijeme dostatečně velkou razítkovací podušku. Nehledě na to, že ty největší mají zpravidla rozměr asi 15x10 cm, takže pro větší listy nejsou použitelné, tak svěží list snímá tiskařskou barvu dosti nepravidelně. Jisté zlepšení dosáhneme, když spodní stranu listu lehce odmastíme, pak list položíme na podušku. a tu překryjeme papírem. Barvu sejmeme lehkým, krouživým tlakem prstů na list, anebo použijeme gumový tiskařský váleček. Podobně lze barvu sejmout z kancelářského kopírovacího papíru., otisk je ovšem nevýrazný. Protože v současnosti se kopírovací papír málo používá, není tak snadné ho koupit a jeho cena je poměrně vysoká. Další podobný způsob je, když barvu (např. temperovou) rozetřeme válečkem na základní podložní karton – lepší je použít skleněnou deštičku, protože ztráta barvy průsakem je podstatně menší- a pak postupujeme jako při použití razítkovací podložky.

Nejlepší zkušenosti mám s klasickou metodou, děti jí lépe zvládnou a konec konců je romantičtější tím, že při světle svíčky se dětem zdá, že „pracují“ jako v nějaké staré kouzelné dílně. Použití gumového válečku není nutné. Chyby v přípravě papíru jsou v příručkách popsány, mnohých se lehce vyvarujeme., jedna zůstává a je podstatná: papír má malou vrstvu sazí, otisk bude

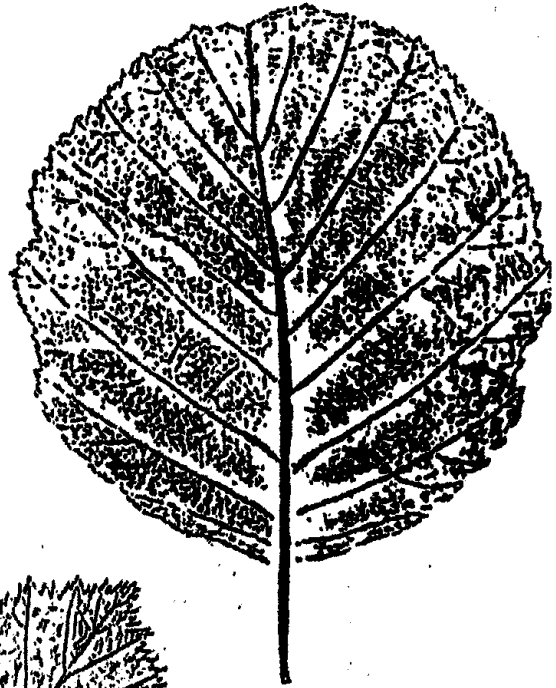
světly, tedy málo „čitelný. Pomoc poskytnou současné kopírovací stroje.

Na obrázku jsou málo výrazné kouřové otisky listů. V příslušné dílně si můžeme vyžádat provedení tmavší kopie, zkušená obsluha snadno kopírku nastaví na potřebnou tmavost. Pro získání velkého činu mají být otisky doplněny nákresem, popisem a pod. Na následujících stránkách jsou zobrazené možnosti. Porovnání slabě černých otisků s tmavšími otisky pomocí kopírky umožňují str.28 a 29. Samozřejmě, že ten kdo má k počítači kvalitní skener a tiskárnu si vše udělá sám.

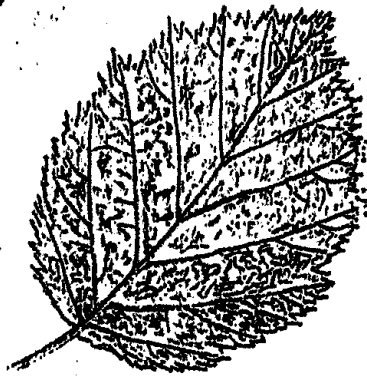

olše šedá

olše lepkavá

olše zelená

PROBUZENÍ

Modré oči září jasem nebe,
svět se točí, zdá se, kolem tebe
a srdce je ti sluníčkem.
Jsi malým poutníčkem
s brašnou a holí vyšel jsi vesele do lesů, do polí.

Země i stromy jarem voní,
z blankytu skřiváneků járot zvoní.

Vrací se k životu co v zimě uvadlo
ze sna se porobouzí co v spánek upadlo.

Výskneš si radostně, zamáváš holí,
co mne kdys' bolelo, již nezabolí.

Vatra
B.P.

Nezapomínejte na jarní noční oblohu ! Poslední
možnost pozorovat souhvězdí zimní oblohy.
Zalistujte v Hlasatelích Wahpetonu 2/99, 3/99.

ZAJÍMAVÉ PŘEDNÁŠKY A POW-WOW V KMENI WAHPETON V r. 2007

Zpráva o publicitě LLM (Yučikala)

Meteority (RNDr. M. Bukovanská)

Výroba přívěsků a jiných šperků z vltavínů
(D.Valíčková)

Informace o archiv. položkách LLM v Památníku
národního písemnictví (Mgr.D.Lábusová)

Použití radaru ke zkoumání podzemních objektů
(M.Štěpán)

Aktivita junáků a vudkrafterů seniorského věku
(Diskuzní večer připravený Ing.V. Jechem-Kamzíkem)

Kolísání zimních teplot v letech 1901-2000 (Migisi)

***

Zpráva o 10. ročníku letního rodinného tábora
(M.Dolečková)

Mistři židovské moudrosti- info o knize V.Malky
(Hehun)

Úvaha nad rozhlasovou diskuzí o skautingu a
vudkraftu (JUDr. V.Cepl, ČRo 6)

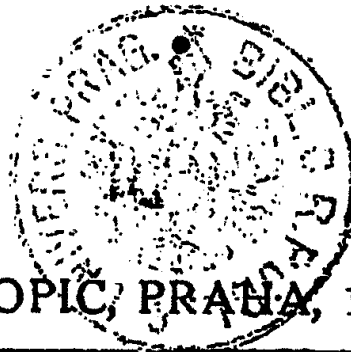
Zamyšlení nad dětským duchem vudkraftu (Migisi)

*Cím déle dovolíme problému aby
existoval, tím tezsí je vrátit myslí mír.
(Nekonečný kruh)*

BINGO. LOBO.
MATKA LIŠKA.
POVÍDKY O ZVÍŘATECH

NAPSAL
E. THOMPSON SETON
Z ANGLIČTINY PŘELOŽIL
J. F. KHUN

F. TOPIC, PRAHA, 1909